

Natur- och trafiknämnden

Snabbcykelstråk längs Värmdövägen, från Forum till Sickla

Politikerinitiativ den 18 december 2017 av Anders Wihk (KD) och Gunilla Grudevall-Steen (L)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden avslår politikerinitiativet då det bedöms skapa en osäker trafiksituation och vara olämpligt samtidigt som ombyggnader längs Värmdövägen inleds.

Sammanfattning

Ett politikerinitiativ har inkommit från Anders Wihk (KD) och Gunilla Grudevall-Steen (L). Förslaget i politikerinitiativet är att inför cykelsäsongen 2018 måla ett fält för snabba cyklister i bilarnas körfält i båda riktningar mellan Nacka Forum och Sickla. Detta ska kombineras med en informationssatsning tillsammans med polisen. Detta kan enligt förslaget ske så fort lagändring, om att tillåta cykling i körbana invid cykelbana, har trätt i kraft.

Trafikenhetens bedömning är att det fortsatt finns flera osäkerheter kring detta förslag. Försämrade trafiksäkerhet och försämrade framkomlighet för kollektivtrafiken är de främsta farhågorna. Utbyggnader kring Värmdövägen och ombyggnad av själva Värmdövägen kommer att inledas inom kort. Redan 2017 inleddes förberedande arbete för tunnelbanan och ytterligare störande arbete inleds under 2018 för att sedan intensifieras 2019–2021. Att införa en ny trafiklösning i samband med allt som sker och kommer hända längs Värmdövägen rekommenderas ej.

Förslagen i politikerinitiativet

Anders Wihk (KD) och Gunilla Grudevall-Steen (L) föreslår att ett fält för snabba cyklister målas i bilarnas körfält längs Värmdövägen, från Forum till Sickla. Förslaget innebär att cyklisterna ska få välja om de ska cykla på den vanliga gång- och cykelbanan eller på det nya målade fältet i bilarnas körbana. Syftet är att ge de pendlingscyklister som redan väljer körbanan idag ett lagligt alternativ. Under 2018 räknar regeringen med en lagförändring som kommer tillåta cykling i vägbanan invid påbjuden cykelbana vilket välkomnas. Detta ska ge en fingervisning till bilisterna att respektera snabba cyklister samtidigt som det ska minska

konflikterna med gående. Till förslaget om målade fält för snabba cyklister föreslås det att en informationsinsats genomförs tillsammans med polisen om de nya bestämmelserna.

Enhetens utredning och bedömning

Förslaget att måla snabbcykelfält längs Värmdövägen har behandlats vid flera tillfällen tidigare. 2014-02-11 togs ärendet upp i Tekniska nämnden och då bedömde nämnden att ”pilotprojektet med en enklare snabbcykelbana mellan Nacka Forum och Sickla inte bör genomföras då juridiskt stöd för trafiklösningen saknas, säkerheten inte kan säkerställas och vägutrymme saknas”. Samtidigt avrådde polis, transportstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting från en åtgärd som den föreslagna.

Trafiksituation på sträckan mellan Nacka Forum och Sickla är i stora drag den samma idag som under 2014 och trafikenhetens bedömning om förslaget liknar tidigare bedömning. Det lagförslag som är under framtagande om att tillåta cykling på vägbanan intill en cykelbana förändrar inte de många negativa aspekterna av förslaget som tidigare belysts. Nedan kommer dessa aspekter sammanfattas men till detta bör även tilläggas att en eventuell målning av cykelfält endast kommer att kunna finnas på plats en kort tid. Värmdövägen kommer att byggas om de närmsta åren och cykelfält som lösning kommer inte vara möjlig i den nya utformningen. Värmdövägens ombyggnad tillsammans med flera andra större projekt så som tunnelbanans utbyggnad gör att det kommer att vara stökigt längs sträckan och många tillfälliga lösningar och omdirigeringar kommer att behövas. Att till detta införa en ny typ av trafiklösning rekommenderas ej.

Utformning och utrymmesbrist

Cykelfält ska vara minst 1,25 meter breda men kan göras bredare om god framkomlighet och trafiksäkerhet eftersträvas. Studier visar att cykelfält smalare än 1,2 meter ger negativa säkerhetseffekter och uppfattas negativt av cyklister. Cykelfält rekommenderas alltid i båda färdriktningarna. Cykelfält kan vara bra lösningar i tätbebyggda områden där det av ekonomiska eller utrymmesmässiga skäl inte går att anlägga säkra och väl utformade lösningar med cykelbanor. Om man strävar efter ett fält enbart för cykel kommer ett körfält behöva tas bort längs de sträckor som har flera körfält för att skapa cykelfälten. Bitvis kommer även i så fall refuger och kantstenar behöva flyttas. Vad detta kommer att innebära för fordonstrafiken och i synnerhet kollektivtrafiken har inte studerats i dagsläget.

Trafiksäkerhet

Utifrån ett trafiksäkerhetsperspektiv är ett införande av snabbcykelfält enligt förslaget tveksamt. Sträckan passerar flera punkter där god trafiksäkerhet blir svår att säkerställa, exempelvis vid korsningar, busshållplatser och på- och avfarter. Hastigheten på motorfordon samt antalet bussar på Värmdövägen är två aspekter som gör cykelfält på denna sträcka till en mindre bra lösning. Utifrån de riktlinjer som finns bör inte cykelfält anläggas om hastighetsbegränsningen är 50km/t eller högre. Cykelfält bör heller inte anläggas då trafikflödena är över 10 000 per dygn eller 600 bilar i maxtimmen. Värmdövägen har längs föreslagna sträcka högre trafikflöden och större delen av sträckan

en hastighetsbegränsning på 50km/t. Till detta bör man även beakta det höga flödet av bussar på sträckan och konflikten som skapas med det höga flödet av cyklister.

Om avsikten med förslaget är att även andra fordon får köra i det markerade cykelfältet ökar osäkerheten ytterligare kring tolkningen av trafikregler och förhållningssätt mellan olika trafikanter. Kommunens ansvar som väghållare blir otydligt men sannolikt kommer krav att ställas mot kommunen om olyckor inträffar som kan härledas till markering i körbanan som inte har stöd i gällande regelverk.

Försämrade framkomlighet för kollektivtrafiken

Värmdövägen trafikeras av en stor mängd bussar och införande av cykelfält skulle försämra framkomligheten för bussarna. Bland annat kommer konflikter skapas vid ut och inkörning till busshållplatserna då bussarna på något sätt behöver korsa cykelfälten.

Ytterligare aspekter att beakta

Vid kraftigt regn bildas det stora vattensamlingar längs vägkanten på delar av sträckan. Anledningen till detta är att det saknas brunnar för bortforsling av dagvattnet. Cykelfälten skulle alltså bitvis hamna under vatten vid regnväder. Cykelfält kan även vara svåra att renhålla då skräp och grus ofta samlas mot vägkanterna. Av samma skäl kan det vara svårt att hålla cykelfälten fria från is och snö.

I bilaga 1 finns ett tidigare utlåtande från Sweco Infrastructure AB som till stora delar fortsatt är aktuell. Bedömningen i utlåtandet är att de negativa aspekterna överstiger de eventuella framkomlighetsförbättringar för snabba cyklister.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

För att anlägga ett regelrätt cykelfält av någorlunda standard krävs fysiska åtgärder i form av flytt av refuger och kantstenar. Det finns ingen framtagen kostnadsberäkning på detta. Själva målningen behöver inte vara lika kostsam. En informationsinsats, beroende på ambitionsnivå, kan innebära en betydande kostnad.

Konsekvenser för barn

Säkerheten för gående barn kan komma att öka i och med att förlägga en del cykeltrafik längs cykelfälten. Mindre cyklister på gång- och cykelbanan bör leda till mindre konflikter på densamma. Trafiksituationen kommer emellertid bli mer komplex och det är viktigt att barn lär sig denna nya trafiksituation, framför allt invid de skolor och förskolor som återfinns längs sträckan.

Bilagor

Politikerinitiativ fält cyklister målas i bilarnas körfält längs Värmdövägen
Bilaga 1. Sweco Infrastructure AB (2013). PM Cykelfält längs Värmdövägen.

Kristofer Rogers
Enhetschef Tf
Trafikenheten